

6 НЕЛЕЧИМИ ЗАБОЛЯВАНИЯ

Съвременната медицина е постигнала много в борбата си с редица в миналото нелечими заболявания, но в някои области се е провалила.

Всяка година има поне една болест, от която не можем да се отървем, а именно обикновената настинка. Това е списъкът на само шест от най-нелечимите болести.

1. ЕБОЛА

Ебола е вирус от семейство Filoviridae, който е отговорен за тежка и често фатална вирусна хеморагична треска. Регистрирани са огнища при примати като горили и шимпанзета, както и сред човешката популация. Заболяването се характеризира с фебрилитет, обрив и обилен кръвоизлив. При хора смъртността варира от 50 до 90%. Вирусът носи името си от река Ебола в северния басейн на Конго в Централна Африка, където се е появил за първи път през 1976 г. Ендемични огнища през същата година в Заир и Судан доведоха до стотици смъртни случаи, включително и по-късно през 1995 г. Ебола е тясно свързана с вируса Марбург, който е открит през 1967 г., и двата са единствените представители на Filoviridae, които причиняват епидемично заболяване при хората. Трети свързан агент, наречен Ebola Reston, предизвикал епидемия сред лабораторни маймуни в Рестън, Вирджиния, очевидно не е фатален за хората.

2. ПОЛИОМИЕЛИТ

Полиомиелитът, известен още като детска парализа, е остро вирусно инфекциозно заболяване на нервната система, което обикновено започва с общо неразположение, включващо фебрилитет, главоболие, гадене, умора, миалгии и спазми. Понякога е последвано от по-сериозна и постоянна парализа на мускулите на един или повече крайници, шия и гърди. Повече от половината от всички случаи на полиомиелит се срещат при деца на възраст под пет години. Парализата, която толкова често се свързва с болестта, всъщност засяга по-малко от 1% от заразените. Между 5 и 10% от болните показват само общите симптоми, а повече от 90% не показват никакви признаци на заболяване. За заразените с полиовируса няма лечение. От 60-те години на миналия век, благодарение на широкото използване на полиомиелитни ваксини, полиомиелитът е елиминиран от по-голямата част от света и сега е ендемичен само в няколко страни от Африка и Южна Азия. Приблизително 1000-2000 деца все още се засягат от полиомиелит всяка година, повечето от тях в Индия.

3. ЛУПУС ЕРИТЕМАТОЗУС

Също често наричано просто лупус, е автоимунно заболяване, което причинява хронично възпаление в различни части на тялото. Разпознават се три основни типа лупус – дискоиден, системен и лекарствено-медиран. Дискоидният лупус засяга основно кожата и рядко вътрешните органи. Терминът дискоид се отнася за обрив от отчетливи зачервени макули, покрити със сивокафяви сквами, които могат да се появят по лицето, шията и скалпа. При около 10% от пациентите с дискоиден лупус заболяването се разгръща, засягайки други системи. Систем-

1

2

ният лупус еритематозус е най-честата форма на заболяването. Може да засегне почти всеки орган, главно кожата, бъбреците, ставите, сърцето, стомашно-чревния тракт, мозъка и серозите. Кожният обрив, ако има такъв, наподобява този на дискоидния лупус. Ходът на заболяването е индивидуален и уникален при всеки пациент, той е променлив и се характеризира с периоди на екзацербации и ремисии.

4. ГРИП

Грипът е остра вирусна инфекция на горните или долните дихателни пътища, която се характеризира с треска, генерализирано чувство на слабост, миалгия, главоболие и понякога коремна болка. Заболяването се причинява от няколко щама ортомиксовируси, категоризирани като типове А, В и С. Трите основни типа обикновено дават подобни симптоми, но са напълно несвързани антигенно, така че инфекцията с един тип не дава имунитет срещу другите. Вирусите тип А причиняват големите грипни епидемии, а С тип не е значим патоген за човешката популация. Между пандемии вирусите претърпяват постоянна, бърза еволюция (процес, наречен антигенен дрейф) в отговор на натиска на човешкия имунитет, превръщайки се в нов подтип, срещу който никой или много малка част от популацията е имунизирана.

5. БОЛЕСТТА НА КРОЙЦФЕЛД-ЯКОБ

Болезтта на Кройцфелд-Якоб е рядко фатално дегенеративно заболяване на централната нервна система. Болестта се среща в целия свят с честота 1:1 000 000. Сред някои групи от населението като евреите, честотата е малко по-висока. Заболяването засяга лица между 40 и 70-годишна възраст. Началото се характеризира с неясни психиатрични или поведенчески промени, последвани от прогресираща деменция, необичайно зрение и неволни движения. Няма известно лечение на заболяването. Изходът е леталитет в рамките на година от началото на симптомите. Болестта на Кройцфелд-Якоб е подобна на други невродегенеративни заболявания като куру, което се среща при овце и кози. Това са видове трансмисивни спонгиозни енцефалопатии, наречени така поради характерния гъбесто подобен модел на невронно разрушаване, което оставя мозъчната тъкан пълна с дупки.

6. ДИАБЕТ

Диабетът е нарушение на въглехидратния метаболизъм, характеризиращо се с неспособност на тялото да произвежда или реагира на инсулин и по този начин да поддържа правилни нива на глюкоза в кръвта. Има две основни форми на заболяването: Диабет тип I, по-рано наричан инсулинозависим захарен диабет (IDDM) и диабет тип II, наричан още инсулинонезависим захарен диабет (NIDDM) или диабет при възрастните, който обикновено се проявява след 40-годишна възраст. ЗД тип 2 е пряко свързан със затлъстяването и генетиката на индивида. Хората с диабет тип II могат да контролират нивата на кръвната глюкоза чрез диета и упражнения и ако е необходимо, чрез перорални медикаменти. ■

3

4

5

6